

AUTONOMY AND RADICAL EVIL: AN INVESTIGATION INTO THE ROLE OF THE NOTION OF CHARACTER WITHIN KANT'S MORAL PROJECT

av Ellen Svendsen



Du leverte din hovedoppgave i juni 2005, hva handler den om?

Hovedmålet er å vise *hvorfor* Kant introduserer karakterbegrepet i sine etiske skrifter, og hvordan dette begrepet endres som et svar på en konflikt mellom absolutt plikt og ansvar for onde handlinger, noe som blir stadig mer eksplisitt fra «Grundlegung zur Metaphysik der Sitten» til «Die Religion innerhalb der Grenzen der bloßen Vernunft». Med andre ord: Jeg undersøker konflikten mellom Kants moralske prosjekt og muligheten for å aktualisere dette prosjektet innenfor hans oppfatning av menneskenaturen. Jeg er ikke først og fremst opptatt av det tradisjonelle problemet som ofte tas opp i sekundærlitteraturen om Kant, nemlig hvordan frihet kan realiseres innenfor en empirisk determinert vilje. Derimot undersøker jeg problemet som oppstår *innen* den frie viljen, belyst gjennom konflikten mellom frihet under moralloven og ansvarlighet for onde handlinger.

Hva argumenterer du for/mot i oppgaven?

For det første argumenterer jeg for at Kants begrep om moralsk lov som *universelt bindende* må forstås i lys av naturlovstenkningen som preget hans samtid. Jeg argumenterer også mot at skillet mellom en empirisk karakter og intelligibel karakter løser problemet med ansvarliggjøring av onde handlinger. Kants hovedproblem oppstår ikke i konflikten mellom en empirisk og intelligibel karakter, men *innen det frie selvet*. Problemet er ikke at vi har en empirisk karakter – men at den frie karakteren, som velger mellom godt og ondt, i følge Kant har valgt å være fundamentalt ond – i betydningen av at den alltid er tilbøyelig til å handle mot moralloven. I denne sammenhengen undersøker jeg Kants begrep om «Gesinnung» – den grunnen som valgene springer ut i fra – og som Kant i «Die Religion innerhalb der Grenzen der bloßen Vernunft» hevder er befestet med radikal ondskap. Jeg argumenterer for at Kants frihetsbegrep i utgangspunktet ikke dreide seg om valgfrihet – men om frihet under moralloven. Frihet som valgfrihet er noe Kant må introdusere for at vi skal kunne holdes ansvarlig for onde handlinger – og det er her Kant roter seg bort i ideen om at vi har valgt en fundamental hang til ondskap én gang for alle.

Hvorfor bør andre lese oppgaven din?

Først og fremst fordi jeg forsøkte – om enn kanskje ikke lyktes, i å forstå *hvorfor* Kant i «Die Religion innerhalb der Grenzen der bloßen Vernunft» hevder at vi har begått et slags «urvalg» utenfor tid og rom av iboende (inherent) ond karakter, der vi har valgt en tilbøyelighet til å handle mot moralloven som vi selv har gitt oss. Jeg har holdt meg til det jeg – i hvert fall den gang – mente er Kants egne premisser for sitt prosjekt – og ikke alle de deriverte motivene mange kommentatorer tillegger Kant. I tillegg gir jeg indirekte en oversikt over mange av de tradisjonelle og aktuelle Kantdebattene – for de som trenger en rask oversikt!

Jeg vil understreke at jeg i dag ikke lenger er helt enig med mine egne konklusjoner. Jeg tror jeg kompliserte Kant mer enn nødvendig – utforsket ekstreme posisjoner i hans tanker og trakk noen litt drøye konklusjoner som jeg ikke har argumentert godt nok for. Det er mye jeg ville gjort annerledes i dag, og det i seg selv gjør det kanskje verdt å ta en titt på oppgaven?

Hva er dine planer for fremtiden?

Jeg følger for tiden Utenriksdepartementets aspirantkurs og jobber blant annet med miljø og bærekraftig utvikling. Det skal jeg gjøre i ett år, for jeg får nye – og ukjente – oppgaver innen utenrikssystemet. Om to år reiser jeg til en av våre ambas-

sader ute i verden. Hvor vet jeg ikke ennå, men jeg skal forsøke å få meg en post i Ankara. Under masterstudiet i europeisk politikk skrev jeg om Tyrkia og er nå i ferd med å lære meg tyrkisk. I tillegg planlegger jeg også å fortsette med frilansarbeid som journalist, særlig med litteratur. Og hvem vet, kanskje finner jeg et doktorgradsprosjekt i filosofi en gang i fremtiden?

LIKER DU Å TEGNE ELLER TA BILDER?



Trenger du et sted å få vist fram arbeidene dine?

Filosofisk supplement trenger både bilder og illustrasjoner.

Send oss en mail med skisser, bilder eller ideer på e-post:
filosofisk-supplement@ifikk.uio.no

Mer info finner du også på vår hjemmeside <http://foreninger.uio.no/filosofisk-supplement/>

FILOSOFISK SUPPLEMENT

Besøk oss på nett og få gratis tilgang på tidligere utgivelser:

<http://foreninger.uio.no/filosofisk-supplement/>

